

**TRIBUNA POLITICA**

# Art, cultura, promoziun da la cultura

DA MARTIN JÄGER,

CUSSEGLIER GUVERNATIV

Per nus tuts ha il pled «cultura» bain in tun fitg enconuschent. El vegn er duvrà en diversas modas. Ditg è vegnida chapida la noziun «cultura» sco tut quai ch'è vegnì creà da l'uman, per uschè dir il cuntrari dal natiral. Oz interpretescha nossa societad la noziun «cultura» clera-main en moda pli averta, bain uschè averta sco anc mai. En il mintgadi duvrain nus il pled en differents significaziuns, en differents contexts, «cultura» è daventà in element idiomatic da numerus plects cumponids che tanschan da cultura da mintgadi, cultura populara fin a subcultura, da cultura da temp liber, cultura da discurre e cultura d'ina firma vinavant a la – savens mancanta – cultura politica fin a la cultura da bacterias.

Sco minister da cultura dal Grischun sun jau da l'avis: Cultura è quai che nus pensain, schain, fashain. Cultura è quai ch'ans marchescha e colliescha. Cultura è identitad, gea cultura furma identitad.

E tge è alura art? Art è per mai il resultat d'in process creativ, la finala in product cultural uman. Oz vegn er la noziun «art», sco la noziun «cultura», chapi-



da en moda blier pli averta che durant ils tschientaners passads. La repartiziun classica dals «arts» che cumpigliava exclusivamain ils bels arts e prestaziuns spiertalas spezialas è s'amplifitgada e schizunt sa surpassada en il decurs dal temp.

Per l'art figurativ, la literatura, il teater e la musica èn er l'art applitgà, il film, la fotografia e las novas medias s'establids sco arts independents. Tut quai èn particularitads ch'èn sut-tamessas ad autras valurs ed ad auters effects che mo a la dumbera da l'economia dal martgà. U per dir cun ils plects dal classicher Johann Wolfgang von Goethe (1749–1832): «L'art è in communicatur da l'inexprimibel.»

La promoziun da la cultura per se – saja ella publica u privata – s'occupa da l'entir process da la creaziun e dal svilup, pia da l'elavuraziun artistica sco er da sia intermediaziun. La promoziun da la cultura –

cunzunt er en il Grischun / Graubünden / Grigioni – sa mova en champs da tensiun tranter la tradiziun e l'innovaziun, tranter las pretensiuns subjectivas e cuminaivlas e la finala er tranter las apparientschas d'ina societad globala multiculturala ed il mantegniment da l'identitad culturala da noss chantun muntagnard triling.

Quests effects multifars e creativs da la cultura e da l'art rendan adina puspè captivanta la promoziun da la cultura, ed adina main contestadamain er ina incumbensa impurtanta dal maun public. Per promover la lavur culturala metta noss chantun oz a disposiziun meds finansials considerabels en diversas modas. Nus sustegnain instituziuns, organisaturas ed organisaturs sco er artistas ed artists en il sector da la cultura d'amateurs, adina pli fitg dentant er la lavur culturala professiunala, e quai cun la finamira da princip da promover la creaziun, l'access e la confruntaziun cun la cultura.

En la sessiun da favrer 2017 ha il cussegl grond acceptà cun 98 cunter 7 vuschs la revisiun totala da la lescha chantunala per promover la cultura. Tras quai è vegnida creada ina nova basa moderna per promover la cultura cun cleras finamiras en tut nossas 150 vals.